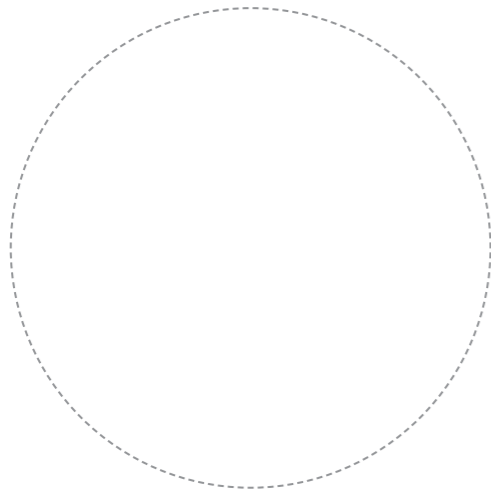
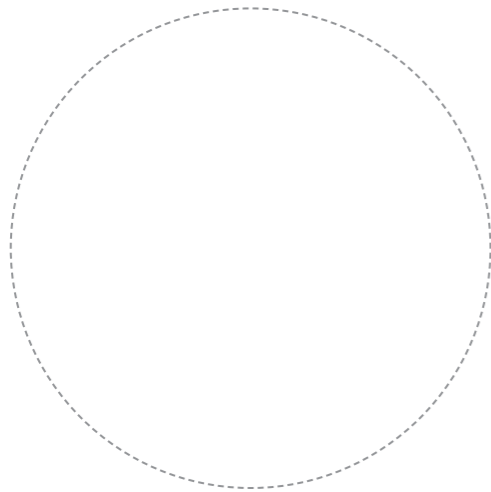

▶ Στις δύο πλευρές του πρώτου μολυβδόβουλλου είναι γραμμένη η επιγραφή ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ ΥΠΕΡΑΓΙΑ ΘΕΟΤΟΚΕ ΒΟΗΘΕΙ ΤΟΙΣ ΘΕΟΣΕΒΕΣΤΑΤΟΙΣ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΙΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΕΚΔΙΚΟΙΣ. Προσπαθήστε να τη διαβάσετε.

▶ Ποιο πιστεύετε ότι θα ήταν το περιεχόμενο της επιστολής που σφράγιζε ένα τέτοιο μολυβδόβουλλο; (Διαβάστε το κείμενο για τους εκκλησέκδικους)

▶ Σχεδιάστε το δικό σας μολυβδόβουλλο

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Λεωφ. Στρατού 2, Θεσσαλονίκη, τηλ. 2313 306422
<http://www.mbp.gr>

Γνωρίζω τις βυζαντινές σφραγίδες

Από τις βούλλες στις IPξ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Τι ήταν τα μολυβδόβουλλα;

Τα μολυβδόβουλλα (ή βούλλες) ήταν προσωπικές σφραγίδες που τις χρησιμοποιούσαν για να σφραγίζουν τα έγγραφα στο Βυζάντιο. Με τον τρόπο αυτό εξασφάλιζαν α. το απόρρητο και την ασφάλεια της αλληλογραφίας β. τη γνησιότητα της υπογραφής του αποστολέα και γ. την εγκυρότητα του εγγράφου. Από τα μολυβδόβουλλα παίρνουμε προσωπικές πληροφορίες για τους κατόχους τους (όπως όνομα και ιδιότητα).

▶ Με ποιους τρόπους εξασφαλίζουμε εμείς σήμερα την εγκυρότητα ενός εγγράφου;

(σημειώστε τις σωστές απαντήσεις)

- με το γραμματόσημο
- με τη σφραγίδα
- με την υπογραφή
- με την ψηφιακή υπογραφή
- με το φάκελο
- με το βουλοκέρι

Ξέρετε ότι...

οι έκδικοι ή εκκλησέκτικοι ήταν συμβούλιο αξιωματούχων στον ναό της Αγίας Σοφίας. Επικεφαλής τους ήταν ο Πρωτέκδικος. Ο ρόλος τους ήταν δικαστικός. Προστάτευαν τους φτωχούς και ανυπεράσπιστους, βοηθούσαν στη διοίκηση και φρόντιζαν για την καλή λειτουργία του ναού.

Διπλωμένο έγγραφο με μολυβδόβουλλο για την εξασφάλιση της γνησιότητάς του. Συλλογή Μονής Βλατάδων.

▶ Βρείτε τα δύο παρόμοια μολυβδόβουλλα των εκδίκων της Αγίας Σοφίας Κωνσταντινούπολης

(11ος αιώνας)

α' πλευρά (εμπροσθότυπος)

β' πλευρά (οπισθότυπος)

(12ος αιώνας)

Ξέρετε ότι...

ο αυτοκράτορας Ιουστινιανός Α' (527-565) υπήρξε ιδιαίτερα μορφωμένος. Έμεινε γνωστός στην ιστορία για τη στάση του Νίκα, την αναταραχή στον ιππόδρομο της Κωνσταντινούπολης το 532 και για το ναό της Αγίας Σοφίας. Ανέπτυξε εμπορικούς δρόμους με την Ανατολή και εισήγαγε την καλλιέργεια του μεταξιού. Το σημαντικότερο επίτευγμά του ήταν η κωδικοποίηση του ρωμαϊκού δικαίου, του Ιουστινιάνειου Κώδικα.

▶ Παρατηρήστε τις απεικονίσεις στην πρώτη πλευρά. Ποια πρόσωπα απεικονίζονται και στα δύο μολυβδόβουλλα;

▶ Στην εικόνα ο αυτοκράτορας προσφέρει στην Παναγία ένα ναό. Ποιος πιστεύετε ότι είναι αυτός ο ναός; (διαβάστε προσεκτικά το παραπάνω κείμενο)

Ξέρετε ότι...

η αυτοκρατορική ενδυμασία αποτελείται από την χλαμύδα (μακρύ πορφυρό μανδύα) και τον λώρο (μακρόστενο τμήμα υφάσματος διακοσμημένο με πολύτιμους λίθους). Εναλλακτικά, ο αυτοκράτορας μπορεί να φοράει στρατιωτική στολή (κράνος με σταυρό, θώρακα και ασπίδα). Τα αυτοκρατορικά σύμβολα που απεικονίζονται στις σφραγίδες είναι το στέμμα (που συνήθως φέρει σταυρό και πρεπενδούλια, δηλαδή διακοσμημένες αλυσίδες που κρέμονται από τις δυο πλευρές του προσώπου), η σφαίρα (συμβολίζει τον κόσμο), το σκήπτρο και το λάβαρο (ασημένιος σταυρός).

▶ Ποια από τα παρακάτω φοράει και κρατάει ο Ιουστινιανός; Παρατηρήστε το πρώτο μολυβδόβουλο

- χλαμύδα
- στέμμα με πρεπενδούλια
- σκήπτρο
- στρατιωτική στολή
- λώρο
- σφαίρα
- λάβαρο

Ξέρετε ότι...

η Αγία Σοφία χτίστηκε πάνω σε παλαιότερο ναό που είχε οικοδομήσει ο Κωνσταντίνος Α' (Μέγας), ο οποίος όμως καταστράφηκε κατά τη στάση του Νίκα (532). Κτίστηκε μέσα σε 5 χρόνια από τους μηχανικούς Ανθέμιο από τις Τράλλεις και Ισίδωρο από τη Μίλητο. Ήταν η έδρα του Οικουμενικού Πατριαρχείου σε όλη τη διάρκεια της βυζαντινής αυτοκρατορίας.